

Mnenje Odbora regij o Sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o Hitrem povezovanju Evrope: nacionalne širokopasovne strategije

(2005/C 71/13)

ODBOR REGIJ JE

ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij Hitro povezovanje Evrope: nacionalne širokopasovne strategije (*Connecting Europe at high speed: National broadband strategies*), COM(2004) 369 final;

ob upoštevanju odločbe Evropske komisije z dne 13. maja 2004, da se posvetuje na to temo, v skladu s prvim odstavkom člena 265 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti;

ob upoštevanju sklepa predsedstva z dne 20. aprila 2004, da komisijo za kulturo in izobraževanje zadolži za oblikovanje mnenja na to temo;

ob upoštevanju lizbonske strategije, ki si prizadeva za „najbolj konkurenčno, dinamično in na znanju temelječe gospodarstvo na svetu do leta 2010, sposobno trajnostne gospodarske rasti z več in boljšimi službami ter večjo socialno kohezijo“;

ob upoštevanju poziva Komisiji, izraženega na zasedanju Evropskega sveta v Barceloni, za oblikovanje akcijskega načrta e-Evropa (eEurope), ki bi se osredotočil na „širši dostop in uporabo širokopasovnih omrežij po vsej Uniji do leta 2005, na razvoj internetnega protokola Ipv6, (...) varnih omrežij in informacij, e-uprave, e-učenja, e-zdravstva ter e-poslovanja“⁽¹⁾;

ob upoštevanju akcijskega načrta e-Evropa 2005, sprejetega maja 2002. Spodbujanje uporabe in oblikovanje novih storitev sta bila osrednja cilja evropskega sveta v Sevilji⁽²⁾. Med poglobitve cilje sodijo prizadevanja, da si Evropa do leta 2005 zagotovi sodobne spletne javne storitve (e-uprava, e-učenje, e-zdravstvo) in dinamično okolje za elektronsko poslovanje, ki temelji na širšem dostopu do širokopasovnega omrežja po konkurenčni ceni in z varno informacijsko infrastrukturo;

ob upoštevanju predhodnega osnutka mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora *Hitro povezovanje Evrope: najnovejša dognanja na področju elektronskih komunikacij* (*Connecting Europe at high speed: recent developments in the sector of electronic communications*), - COM(2004) 61 final⁽³⁾;

ob upoštevanju sporočila Komisije *Interoperabilno zagotavljanje vseevropskih storitev e-uprave za javno upravo, podjetja in državljane* (*Interoperable Delivery of Pan-European eGovernment Services to Public Administrations, Businesses and Citizens (IDABC)*), COM(2003) 406 final – 2003/0147 (COD);

ob upoštevanju mnenja o *Oceni programa IDA in o njegovi drugi fazi*, (CdR 44/98 fin)⁽⁴⁾;

ob upoštevanju osnutka mnenja OR 257/2004 rev 2, ki ga je komisija za kulturo in izobraževanje sprejela dne, 22. septembra 2004 (poročevalec: g. **Tomaž Štebe**, župan občine Mengeš, (SI/ELS),

⁽¹⁾ Evropski svet v Barceloni, Zaključki predsedstva. Odstavek 40, <http://europa.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm>.

⁽²⁾ COM(2002) 263 final e-Evropa: informacijska družba za vse.

⁽³⁾ R/CESE 880/2004 – TEN 189/2004.

⁽⁴⁾ UL C 251 z dne 10.8.1998, str. 1.

ker:

1. morajo ambiciozne širokopasovne povezave, ki temeljijo na enakih pravicah, nediskriminaciji in digitalnem dostopu do širše evropske informacijske infrastrukture, igrati osrednjo vlogo pri zblizovanju Evrope, držav članic EU in vseh prihodnjih držav kandidat, njihovih urbanih in ruralnih občin, podjetij in državljanov;
2. je razvoj učinkovite in sodobne informacijske infrastrukture ključnega pomena za nova in obstoječa podjetja ter za posodobitev javne službe;
3. sodijo enake možnosti v informacijski družbi med pravice evropskih državljanov na področju priključkov in storitev ne glede na vrsto uporabnika, njegov socialni status ali geografski položaj;
4. je treba informacijsko infrastrukturo v družbi obravnavati in upravljati kot preskrbo z vodo in elektriko

sprejel pričujoče mnenje na svojem 57. plenarnem zasedanju z dne 17. in 18. novembra 2004 (seja z dne 18. novembra 2004).

1. Stališča Odbora regij

ODBOR REGIJ

1.1 **pozdravlja** jedrnatost in jasnost analize in zaključkov v sporočilu Komisije: *Hitro povezovanje Evrope: nacionalne širokopasovne strategije v tesni povezavi s prejšnjimi analizami in priporočili v Hitrem povezovanju Evrope: novejša dognanja na področju elektronskih komunikacij* ⁽⁵⁾ in predlaganimi ukrepi v *dopolnjenem akcijskem načrtu e-Evropa 2005*;

1.2 **se zaveda**, da igrajo prednosti širokopasovnih povezav pomembno vlogo v gospodarstvih in družbah. Pretekle izkušnje z občutnim povečanjem razširjenosti in zanimanja za širokopasovne povezave so spodbudne. Število širokopasovnih priključkov v EU-15 se je v letu 2003 podvojilo, čeprav še vedno zaostajamo za cilji načrta e-Evropa izven mestnih središč in ustanov in še zlasti v podeželskih in prikrajsanih območjih ali območjih z omejenimi možnostmi;

1.3 **je prepričan**, da sta posodobljeni akcijski načrt e-Evropa in razvoj nacionalnih strategij za visoke hitrosti prenosa podatkov v EU-25 spodbudili razvoj napredne, zanesljive in takojšnje evropske informativne infrastrukture (EII) za uprave, podjetja in državljanje;

1.4 **zahteva**, da so strategije in programi za informacijsko infrastrukturo, še zlasti za izgradnjo komunikacijskega hrbteničnega omrežja – širokopasovnih povezav v urbanih in

ruralnih občinah – in podporno infrastrukturo za razvoj e-storitev, zelo ambiciozni in da upoštevajo tehnološke in komercialne interese. Financirajo naj se z lokalnimi, nacionalnimi in evropskimi javnimi skladi tako kot (nacionalne) ceste in avtoceste ali druge osnovne infrastrukture;

1.5 **zahteva**, da Komisija nadaljuje s preganjanjem kršitev regulatorjev, ki niso učinkoviti ali ne delujejo v okviru razumljivih časovnih okvirov, proti prevladujočim omrežjem ali storitvam in tistim, ki ovirajo enake možnosti in dejansko konkurenco znotraj informacijske infrastrukture na nacionalni in lokalni ravni;

1.6 **pozdravlja** evropsko pobudo za rast, ki jo je podprl Evropski svet na svojem zasedanju decembra 2003 in ki poudarja možnost uporabe javnih skladov, vključno s strukturalnimi skladi, za zagotavljanje širše dostopnosti širokopasovnega omrežja, kot je predlagano v e-Evropa 2005 ⁽⁶⁾. Novi programi s takojšnjim pričetkom (Quick-start projects) za preprečevanje digitalnega razkoraka bodo pospešili razvoj širokopasovnega omrežja na prikrajsanih območjih, kjer samo komercialni nagibi tega ne morejo zagotoviti;

1.7 **podpira** predlog Komisije o strukturalnih skladih Unije v podporo elektronskih komunikacij v podeželskih in drugače prikrajsanih urbanih območjih ⁽⁷⁾;

⁽⁵⁾ *Prostor: nova evropska meja Unije, ki se širi – akcijski načrt za izvajanje evropske prostorske politike*, COM(2003) final in *Hitro povezovanje Evrope: najnovejša dognanja na področju elektronskih komunikacij* COM(2004) 61 final.

⁽⁶⁾ Glej COM(2003) 65 final *Za gospodarstvo rasti* in COM(2003) 690 final *Evropska pobuda za rast*.

⁽⁷⁾ Glavne smernice za kriterijev in pogoje izvajanja Strukturalnih skladov za elektronske komunikacije, SEC(2003) 895: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/docoffic/working/doc/telecom_fr.pdf.

1.8 **zahteva**, da politika Komisije na področju informacijske družbe in informacijske infrastrukture spodbuja in podpira razvoj inovativnih storitev in postopkov, ki bodo nadomestili zastarele tehnologije in uvedli nove konkurenčne, napredne komercialne in javne e-storitve za podjetja, državljane in upravo;

1.9 **pozdravlja** ukrepe Komisije za obravnavanje kritičnih vprašanj, ki ovirajo prenos pozitivnih izkušenj na področjih, kot so pravni vidiki procesa ponovne uporabe uspešnih razvojnih dosežkov, lastništvo sistemov in odnos do javnih natečajnih postopkov in postopkov za izvajanje javno-zasebnih lastništev⁽⁸⁾;

1.10 **podpira** izobraževanje in spodbujanje širše javnosti k novim storitvam in tehnologijam; širokopasovna omrežja naj prispevajo k novim in boljšim storitvam za posameznike;

1.11 **pozdravlja** javno posredovanje za izgradnjo in razvoj evropske informacijske infrastrukture, ki bo prispevala k razvoju evropske konkurenčne baze komercialnih in splošnih javnih storitev. Elektronske storitve, razvite s pomočjo javnih skladov, morajo igrati pomembno dopolnilno vlogo pri komercialnih vlaganjih, omogočati zasebne pobude in podpirati podjetja EU, da bodo konkurenčna v svetovnem okviru;

1.12 **pozdravlja** pomen, ki ga Evropska komisija pripisuje varni informacijski infrastrukturi in vzpostavitvi Agencije za evropsko omrežje in informacijsko varnost (ENISA);

1.13 **odobrava** (ponovno) opredelitev širokopasovnosti na osnovi širšega razumevanja informacijske infrastrukture, kot je predstavljena v pričujočem mnenju; Sedanje dejavnosti in programe (e-Evropa, IST, IDA, eTEN,... in DRM, IPR⁽⁹⁾) je torej potrebno temu primerno razjasniti, poenostaviti, ponovno opredeliti in dopolniti;

1.14 **meni**, da je opredelitev „širokopasovnosti“ v poročilu dober začetek: „... širok spekter tehnologij, ki podpirajo zagotavljanje inovativnih interaktivnih storitev in ponujajo možnost stalne vključenosti z dovolj obsežno zmogljivostjo prenosa podatkov, ki se razvija skozi čas in omogoča uporabo govornih in podatkovnih storitev“;

1.15 **predlaga**, da se k opredelitvi širokopasovnosti kot povezovalni infrastrukturi in omrežju z visokimi prenosnimi

hitrostmi doda tudi, da gre za pomembna orodja, programe in mehanizme (platforma EII za gonilnike) v podporo elektronskih spletnih storitev in za varno in zanesljivo izmenjavo podatkov v realnem času;

1.16 **odobrava** dodatna obvezna pojasnila za hitre internetne povezave in širokopasovne priključke, kot na primer časovni zamik in obdelava napak.

1.17 **predlaga** uvedbo nove pobude Digitalna priložnost informacijske tehnologije za vse (The Digital Opportunity Information Technology (DOIT) for all) s posebno pozornostjo, namenjeno manj razvitim področjem, za širjene informacijske infrastrukture in podporo sedanjim in uvajanju novih gospodarskih dejavnosti s pomočjo izobraževanja, spodbujanja in financiranja informacijske infrastrukture.

1.18 **spodbuja** lokalne oblasti pri zasnovi in gradnji komunikacijskih kablov in podzemnih vodov ob prenovi ali izgradnji ulic in cest ali njihovo nameščanje skupaj z drugimi napeljavami in mestnimi cevovodi (ulične svetilke, električni kabli), saj gre za dolgoročno naložbo;

1.19 **spodbuja** lokalne oblasti in Evropsko komisijo, da oceni modele gradnje, lastništva in vzdrževanja informacijske infrastrukture posameznega podjetja (ali lokalne oblasti ali organa oblasti). Ponudniki večnamenskih storitev bodo tako imeli enake možnosti pri uporabi infrastrukture. Poglavitni cilji te strategije je povečanje konkurenčnosti cen in kakovosti ponudnikov storitev z zagotavljanjem enakih možnosti za dostop do strank, brez diskriminacij;

1.20 **odobrava** spodbujanje konkurence z zagotavljanjem lahkega in hitrega pridobivanja potrebnih licenc za infrastrukturo in frekvence;

1.21 **odobrava** standarde in osnovne aplikacije (skupne elektronske storitve) s skupnimi (združljivimi) podatkovnimi modeli in atributi, npr.: GIS, 3D in tehnologije vizualizacije VR za prostorsko načrtovanje in prenavo / upravljanje s prostorom, nepremičninami in javnimi infrastrukturami; distribuiran in registriran dostop do javnih podatkovnih baz, posodobitev; storitve javnih služb na domu ali na delovnem mestu; upravljanje prometa: prometni zastoji, cestnine, plačilo prekrškov z (mobilnimi) „pametnimi“ osebnimi karticami;

⁽⁸⁾ NB: Komisija trenutno pripravlja zeleno knjigo o javno-zasebnih partnerstvih v Evropski uniji.

⁽⁹⁾ COM(2004) 261 final Upravljanje avtorskih in sorodnih pravic na notranjem trgu

1.22 **odobrava** višje zastavljanje ciljev v okviru EII za komunikacije, priključke, hitrost prenosa podatkov, razpoložljivost in dostopnost na naslednjih področjih:

a) optična vlakna, ki povezujejo vse evropske končne uporabnike z minimalno hitrostjo 10 Mbps ali več, dvosmerna komunikacija, razen v primerih, ko gospodarstvo in optimalnost komunikacije (geografija, potrebe uporabnikov) zahtevajo druge rešitve, npr. bakrene žice (hiter prenos podatkov), brezžične povezave (WFA) ali satelitski prenos:

25 % - do konca leta 2006;

70 % - do konca leta 2010;

b) širokopasovnost in zmogljivost, ki omogoča telefonijo IP za uporabnike, ki veliko potujejo – do konca leta 2006;

c) sprejemljive cene mesečne naročnine širokopasovnih priključkov z zmogljivostjo 10 Mbps, varnim spletom in zanesljivimi transakcijami, multimedijsko „telefonijo“ IP, digitalnim televizijskim in radijskim (multimedija) oddajanjem (digitalne pravice niso vključene v ceno) do konca leta 2006;

1.23 **odobrava** naslednjo strategijo za Evropsko informacijsko infrastrukturo (EII):

a) zanesljive, varne, avtentične in zaščitene spletne izmenjave multimedijskih podatkov in dokumentov do konca leta 2006;

b) dostop do distribuiranih, interoperabilnih, kompleksnih in hierarhičnih podatkovnih baz do konca leta 2007;

c) virtualno ali simulirano okolje in dostop do realnih postopkov in njihovega nadzora v realnem času do konca leta 2008;

1.24 **odobrava** platformo storitev EII:

a) interoperabilnost javnih in zasebnih certifikacijskih in nadzornih sistemov, v uporabi na območju Unije;

b) elektronski denar/elektronsko plačevanje z dostopnimi cenami za transakcije in upravljanje;

c) telemedicina (e-zdravstvo), e-učenje;

d) omrežna skupnost: telemetrija, postopkovni nadzor, upravljanje z objekti in opremo;

1.25 **izraža zaskrbljenost** nad dejstvom, da je večina tradicionalnih telefonskih bakrenih komunikacijskih žic zastarela ali se sooča s hudo konkurenco (razvezanje krajevne zanke). Nacionalne vlade niso sprožile potrebnega prestrukturiranja in izvajajo diskriminacijske dejavnosti, katerih posledica je upočasnitev izvajanja sodobne informacijske infrastrukture.

2. Priporočila Odbora regij

ODBOR REGIJ

2.1 **priporočča**, da Komisija poskrbi za izvajanje pravnih predpisov:

a) nadzor in zagotavljanje spoštovanja konkurence na področju deljene infrastrukture, ki temelji na nediskriminaciji in enakih cenah za vse operaterje in ponudnike storitev.

b) nacionalni regulativni organi (National Regulatory Authority) mora dovoliti izbiro frekvenc za brezžično krajevno zanko (FWA) in znižanje cen licenc za podeželska ali manj razvita območja.

2.2 **priporočča**, da Komisija podpira financiranje EII z naslednjimi smernicami in prednostnimi nalogami:

a) izgradnja vodov;

b) razvoj platforme za storitve;

c) polaganje kablov in omrežno opremo na ruralnih območjih in območjih z omejenimi možnostmi;

d) nacionalni regulativni organ mora znižati ceno licenc za območja z omejenimi možnostmi;

2.3 **priporočča**, da Evropska komisija v prihodnjem dokumentu o komunikacijskih strategijah visokih prenosnih hitrosti (EU 25 z novimi državami kandidatkami), ki bo izšel oktobra 2004, poudari pomen, ki ga ima visoko zastavljen in daljnosežen tehnološki napredek za evropsko informacijsko infrastrukturo.

V Bruslju, 18. novembra 2004

Predsednik

Odbora regij

Peter STRAUB